

[Helga Pedersen.]

lovsbestemmelsen om adgangen til at gå til domstolene i disse tilfælde skal virke efter sin hensigt.

De foreslåede processuelle regler er, forekommer det mig, i det hele tilfredsstillende. Dog tror jeg, at spørgsmålet om at holde offentlige møder i kommissionen bør overvejes. Eventuelt kan dørene lukkes efter formandens bestemmelse, hvis den pågældende ålegårdsejer begærer det af hensyn til sine private forhold.

Erstatningsreglerne er jeg noget overrasket over. Der skal efter grundlovens § 73 gives fuld erstatning, og en ganske kort bestemmelse herom tror jeg ville være det bedste. Nu foreslås i virkeligheden en afløsning varierende fra 0 til fuld erstatning. Jeg må betvivle, at det kan være rigtigt at nægte en ålegårdsejer erstatning, fordi han ikke har udnyttet sin ret i 10 år. Hvis retten har en værdi, må han have krav på erstatning, og jeg tror ikke, at den foreslåede regel kan opfylde kravet i grundlovens § 73. Iøvrigt foreslås en vejledende erstatningsberegning efter kapitalisation med faktoren 11 eller 14 afhængig af den måde, hvorpå fiskeriet drives, hvortil kommer forskellige forhøjelser eller nedsættelser sat i forhold til de lokale skattemæssige ordninger. Udgangspunktet er kapitalisationsfaktoren 20. Her minder jeg om, at da tiendeejerne fik afløsning, brugte man kapitalisationsfaktoren 25. Hvorfor skal det så ikke være muligt at bruge den her? Med reduceringen til 11 eller 14 er vi ude i rent skønmæssige beregninger, grove gennemsnitsregler, som højst hører hjemme i en vejledende instruktion til afløsningskommissionen, men ikke i loven.

Særlig forsåvidt angår nedsættelsen af erstatningen til de fiskere, der driver bundgarnsfiskeri på deres ålegårdsområde, synes jeg, der må protesteres. Jeg har med glæde bemærket, at de ærede ordførere fra konservative, venstre og det radikale parti også har været inde på lignende betragtninger. Begrundelsen for nedsættelsen er jo, at disse fiskere driver „ulovligt“ fiskeri. De har udnyttet deres ejendomsret på den bedst mulige økonomiske måde, men fordi en administrativ myndighed ikke hidtil har anerkendt de pågældende ålegårde som lovlige, skal de her betegnes som

ulovlige, dog med det forsonende, at ulovlige sættes i anførselstegn. Så længe disse fiskemetoder ikke ved dom er fundet ulovlige, er de lovlige, og jeg tror, at det, hvis der havde været mulighed for ved dom at få dem erklæret ulovlige, ville være blevet gjort, og at øjeblikkeligt fogedforbud ville være blevet nedlagt. Det er meget uheldigt, at kommissionen med den begrundelse, at bundgarn vel ikke er forbudte redskaber, men efter ålegårdsovernævnets praksis savner retsbeskyttelse efter reglerne om ålegårde, herefter betegner disse ålegårdsejeres virksomhed som „ulovlige“ ålegårde. Derved skabes på forhånd en modvillig atmosfære overfor disse ålegårdsejere, der efter min mening har gjort deres pligt og fulgt med i den tekniske udvikling indenfor fiskerierhvervet. Man kunne måske udtrykke det sådan, at disse ejere har vundet en slags hævd ved i en lang årrække at udnytte deres oprindelige ålegårdsret på denne måde. Man kan måske også sige, at deres oprindelige ålegårdsret i tidens løb er omdannet til en eneret til at drive ålefiskeri på det pågældende område, en eneret, der er i stand til til enhver tid at hævde frit overfor andres forsøg på at fiske samstedt, nemlig ved hjælp af deres ålegårdsret, således som denne fra gammel tid har været hjemlet i lovgivningen.

Den i forslaget § 13 foreslåede afløsningsordning kunne man vel egentlig kalde et socialiseringsforsøg, idet staten i hvert fald for en periode skal overtage produktionsmidlet og i en lang fremtid være udlejer af ålegårdsfiskeri. Bestemmelsen er iøvrigt ikke helt klar. Der rejser sig en række tvivlsspørgsmål med hensyn til, om lejetten har været begrænset til en årrække, men det kan vi drøfte nærmere i udvalget.

Jeg synes, det er heldigt, at man efter omstændighederne foreslår at tage hensyn til arvingerne, men jeg tror, at vi skal overveje, om ikke den efterlevende ægtefælles ret også skal sikres, og om der ikke bør gives arvingerne en ret til at fortsætte. Disse administrative nådesakter og generøse håndsrækninger til borgerne er jeg ikke tilhænger af.

Jeg er endvidere ikke klar over rækkevidden af forslaget § 14. Der gives et bidrag til fortolkningen i betænkningen side 61, men jeg kan stille spørgsmålet sådan: Er